

Πρωτ. Βασιλείου Α. Γεωργοπούλου
Επίκουρου Καθηγητού Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η παρουσία του έν λόγω αποκρυφιστικού και συγκρητιστικού συστήματος στον ελληνικό χώρο, για πρώτη φορά, μαρτυρείται τον 19ο αιώνα με την ίδρυση, τό έτος 1879, στην Κέρκυρα της πρώτης Θεοσοφικής Στοᾶς με την όνομασία «Ιονική Στοά».

Τά πρώτα μέλη της «Ιονικής Στοᾶς» θά είναι Έλληνες και άλλοδαποί. Τή συγκεκριμένη περίοδο ό αριθμός τῶν μελῶν της ύπῆρξε έξαιρετικά μικρός και ἄν κρίνουμε από τό αποτέλεσμα, ή διάδοση της Θεοσοφίας στην Ελλάδα δέν προχώρησε ικανοποιητικά μέ αποτέλεσμα ή έν λόγω Στοά νά παρακμάσει και νά κλείσει.

Η δεύτερη συστηματική προσπάθεια για νά διαδωθεῖ περαιτέρω ή Θεοσοφία στην Ελλάδα αρχίζει τον εικοστό αιώνα την περίοδο του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Τό 1914 θά ιδρυθεῖ στην Αθήνα ή Στοά «Ερμῆς» και τό 1915 ή Στοά «Απόλλων». Ό αριθμός τῶν μελῶν και αὐτή την περίοδο θά παραμείνει μικρός πλὴν ὅμως θά συμμετέχουν και ἄνδρες και γυναῖκες. Και αὐτή ὅμως ή προσπάθεια δέν τελεσφόρησε επί μακρόν καθώς ἤδη τό 1920 και οἱ δύο αὐτές Στοές εἶχαν ἀδρανοποιηθεῖ.

Η τρίτη προσπάθεια ή ὅποια εἶχε καλύτερα αποτελέσματα για την ανάπτυξη της Θεοσοφίας στην Ελλάδα αρχίζει τή δεκαετία του 1920. Τήν περίοδο αὐτή θά ιδρυθοῦν νέες Στοές, ὁ «Πλάτων» τό 1923, «Πυθαγόρας» τό 1924, «Αθηνᾶ» τό 1924, «Μπλαβάτσκυ - Όλκοττ» τό 1925, «Ορφεύς» τό 1927, «Μαϊτρέγια» τό 1928, «Σωκράτης» τό 1928.

Τήν ἴδια δεκαετία οἱ ελληνικές θεοσοφικές στοές θά συσχετιστοῦν μέ τή Θεοσοφική Ἐταιρεία της Γαλλίας, θά αρχίσουν μεταφράσεις βασικῶν θεοσοφικῶν ἔργων, θά ιδρυθεῖ τό 1925 ή «Ένωσις τῶν Ἑλληνικῶν Θεοσοφικῶν Στοῶν» ἐνῶ ἐπισήμως τό ελληνικό τμήμα ὡς παράρτημα μέ ἀναγνωριστεί διεθνῶς ἐπισήμως τό 1928.

Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο κάποιοι Στοές θά ἀδρανοποιηθοῦν, ἐνῶ θά δημιουργηθοῦν νέες, ὅπως «Ελευθέρα Σκέψις», «Αλκυών», «Ἄρτεμις», «Νιρβάνα», «Μπεζάντ», και «Πυθαγόρας» στή Θεσσαλονίκη, «Ἥλιος», «Κων. Μελισσαρόπουλος». Τό 1956 θά ἐκδοθεῖ για πρώτη φορά τό ιδεολογικό ὄργανο της Ἑλληνικής Θεοσοφικής Ἐταιρείας τό περιοδικό «Ίλιός».

Τό τελευταῖο τέταρτο του εικοστοῦ αἰώνα θά ὑπάρξει μία διάσπαση μεταξύ τῶν ὁπαδῶν της Θεοσοφίας στην Ελλάδα δημιουργώντας ἕνα ἐπιπλέον δικό τους θεοσοφικό κλάδο. Δέν εἶναι ἐπίσης τυχαῖο τό γεγονός, ὅτι τον εικοστό αἰώνα, ἐπιφανεῖς Τέκτονες, ὑπῆρξαν βασικά στελέχη τῶν θεοσοφικῶν Στοῶν τῆς Ἑλλάδος.